

**Volkstuinders-
vereniging
Maasland**

TUINNR.

ASP.LID

SECRETARIAAT
R VAN MAESLANTSTR 39
3155 VM MAASLAND

apr. '88

de tuin, die bindt

BAS VAN BUUREN_{bv}

Potgrond
Humusprodukten
Meststoffen
Basalen steenwol

Coldenhovelaan 10
Postbus 48
3155 ZG Maasland
Telefoon 01745-13558
Telex 34019

Van Rooyen

*brood en
banketbakker*

Kastanjehof Maasland Tel. 13075

de O N D E R L I N G E

h è t adres voor al uw verzekeringen, zoals:

* uitgebreide opstalverzekering,
premie vanaf f 0,75%

* uitgebreide inboedelverzekering,
premie vanaf f 1,25%

Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij
Maasland & Omstreken W.A.

Diepenburchstraat 44. 3155 TC Maasland
Telefoon 01899-17344

Informeer naar onze
gunstige premies en
voorwaarden!

Volkstuindersvereniging Maasland

April - mei 1988

-----
secr:Reynbolt v. Maeslantstr.39 3155VM Maasland 1Het Bestuur:

Voorz. H.Louter	Doelstr.74	tel. I4838
secr. M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	I0425
Penm. D.Alblas	Botting I2	II833
Lid J.Stolze	Kluisweer 4	I4755
Lid T.v.Nierop	O.Nassaustr.42	I5249
Adv.lid A.Roza	Doelstr.80	I6662
Adv.lid P.Petersen	Doelstr.72	I7318

De tuincommissie:

J.Stolze	Kluisweer 4	I4755
J.Stolk	R.v.Maeslantstr.39	I0425
J.v.d.Sar	Rientale 8	2I278
W.Hoornweg	Warande 8	I95I6
A.Boudestein	Warande 20	I8842

Contactpersoon Doelpad:

A.Roza	Doelstr.80	I6662
--------	------------	-------

Contactpersoon Ingeland:

M.Koppenol	Ingeland I5	23733
------------	-------------	-------

Contactpersoon Imkers:Zadeninkoop:

E.de Bruin	Brederode 6	I7543
------------	-------------	-------

Redactie:

J.v.Loenen	Plantage 9	I9I84
D.Alblas	Botting I2	II833
M.Stolk Janssen	R.v.Maeslantstr.39	I0425

Tekeningen: W.Hoornweg	Warande 8	I95I6
------------------------	-----------	-------

2

Van de voorzitter.

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, lijkt het nog niet erg op het voorjaar, al heeft deze week de zon haar uiterste best gedaan. Maar de schrale oostenwind hè, waardoor de grond keihard wordt en er niet veel mee is te beginnen, vooral onze leden aan het Doelpad hebben hiermee te kampen, maar misschien, na een beetje regen, dat de grond zich wat makkelijker laat bewerken.

Verheugend is het dat onze secretaresse, Marjo Stolk, na haar operatie voorspoedig herstelt, hopend dat dit zo door mag gaan.

Dat dit ook zo mag gaan met ons lid Tom v. Nierop, die weer een operatie heeft ondergaan in het academisch-ziekenhuis te Leiden en het voorlopig weer met krukken moet doen. Tom we duimen met je, dat de operatie nu geslaagd mag zijn.

Ook voor Dirk Hofman, tobkend met z'n rug wensen we veel resultaat met de therapie, Dirk, kop op, we gaan de zomer weer tegemoet en de zonnestralen doen altijd erg goed aan onze oude botten. Misschien zijn er nog wel meer leden die met lichamelijke ongemakken of met ziekenhuisopnamen zitten, mensen daarom doe ik nogmaals een beroep op U allen, meld dit even aan het bestuur

3

Want een beetje medeleven, doet toch altijd zo goed, en het herstel wordt er door bespoedigd. Het zal ook de band en de onderlinge verstandhouding in de vereniging bevorderen.

Na deze week de complexen nog eens rond gelopen te hebben, ben ik toch wel tot de conclusie gekomen, dat iedereen er dit jaar weer wat van gaat maken, zij het nog niet allen, maar de meeste tuinen liggen er keurig gespit bij en hier en daar ziet men al wat gewassen buiten staan, tuinbonen, bloemkool, spinazie, wat echter allemaal op warmte staat te wachten. Ook onze leden, de imkers, wil ik een pluim op de hoed steken, het hele parkje ligt er keurig verzorgd bij. Heel fijn dit te constateren.

Hopend dat er dit jaar veel drachtbloemen zijn zodat de volkjes naar hartelust kunnen slepen. Ik hoop dat het een mooi voorjaar zal zijn en U allen nog veel gezondheid toewensend.

H. Louter.

De jaarlijkse wisselbeker is op de jaarvergadering gewonnen door Dhr. Jan Stolk, voor zijn inzet op de tuin en de steeds goed verzorgde tuin. Gefeliciteerd er mee en veel succes.

4
Van het secretariaat.

Allereerst wil ik iedereen bedanken voor de vele goede wensen, kaarten en het fruit welke ik bij mijn verblijf in het ziekenhuis en bij mijn thuiskomst mocht ontvangen.

M. Stolk Jansen

Welkom aan enkele nieuwe leden:

Dhr. P.v.Eijmeren, Ingeland, Dhr. J. Dekker,
Dhr. R. Zegwaard, Dhr. J. Keijzer, Huis te Veldelaan,
allen een goed tuinjaar toegewinst.

Gelukwensen aan de Fam. P. Houtenbos met de uitbreiding van het gezin met een zoon, dat hij vaak met zijn opa en oma naar de tuin zal gaan.

Wilt u s.v.p. adreswijzigingen en andere mededelingen die nodig zijn bij de administratie doorgeven aan het secretariaat.

Er bestaat nog de mogelijkheid om op het complex Ingeland, voorlopig voor dit jaar, een halve tuin te huren. Liefhebbers melden dit aan het secretariaat.

Wie wilt de bezorging van de verenigingsbladen voor zijn rekening nemen? Koos Solleveld is hiervoor niet meer beschikbaar, Koos, nog hartstikke bedankt voor je hulp. Marjo Stolk.

Uit de financiële hoek.

Op dit moment (half april) heeft een aantal van onze leden nog niet aan zijn of haar verplichtingen voldaan.

Een uitsplitsing naar complex:

Imkers doel	I
Kluishof	9
Mil	I
	II-

Dringend verzoek ik de betreffende leden zo spoedig mogelijk te betalen, aangezien de betaaltermijn inmiddels ruimschoots is overschreden.

De tuin die bindt.

Zoals u weet wordt onze vereniging door een zevental Maaslandse bedrijven en Garant zaden in Sneek Financieel gesteund door de plaatsing van een advertentie in ons verenigingsblad. Helaas kost het onze secretaresse, die voor de samenstelling van het blad zorgdraagt, steeds meer moeite voldoende kopij te verzamelen. Vooral de bijdrage van U - onze leden- laat te wensen over. Bij deze doen wij met klem een beroep op U regelmatig wat tekst, tips, etcetera, in te leveren, zodat het voortbestaan van ons verenigingsblad en daarmee ook de advertentie-inkomsten niet in gevaar komen.

Tot zover deze keer.

Dick Alblas.

6

Gevraagd: Eenen netten
speurheus voor het uit-
zoeken van een moeilijk
vraagstuk.

Dit zou een advertentie kunnen zijn uit het jaar 1900. We hebben echter nu speurheuzen nodig om onderstaande geheimcode te ontrafelen.

Het is een deling, zo'n ouderwetse staartdeling, waar we vroeger op school een hekel aan hadden. Het ding kwam nooit uit of we hadden ergens middenin een fout gemaakt.

Nu voor deze deling hoeft U niet zo goed te kunnen rekenen, wel wordt gevraagd om het betere denkwerk. Een leuk karweitje voor een regenachtige dag.

De deling is genoteerd in letters inplaats van cijfers. U moet nu proberen om de letters door cijfers te vervangen. Nee, het is niet zo moeilijk, logisch denken. De puzzelaars onder ons kennen deze sommen al geruime tijd.

Heeft U de cijfers gevonden, zet dan de letters onder de cijfers. U krijgt dan een woord van 10 letters. Dit woord is iets wat met de tuin te maken heeft.

Stuur dit woord in naar de redactie van dit blad voor 15 mei 1988. Het adres is U welbekend, Mevr. Stolk R. van Maeslantstraat 39

Onder de goede oplossers wordt een klein prijsje verloot.

.0.1.2.3.4.5.6.7.8.9.

. . . . .

De deling : IKA / ENENE / UAN

GRK
REEN
RAUA
UAIE
UWVK
SE

Veel plezier met het oplossen van dit vraagstuk.

G. v.d.Kieft.

Terugblik op de algemene ledenvergadering van
10 februari 1988.

In de zaal van de Magneet waren 27 leden aanwezig om de jaarlijkse ledenvergadering bij te wonen. Waarom niet alle leden? Is een keer per jaar samen zijn te veel van het goede?

Of heeft men geen interesse voor het wel en wee van onze vereniging. Of heeft men alleen belang bij een tuitje en de rest, zoals bestuurlijke zaken, kan hen niets schelen. Toch is dit een foute gang van zaken, daar het ons, de leden, wel terdege aan gaat. Het bestuur probeert zijn best te doen om alle zaken zo goed mogelijk te laten verlopen. Uw mening en interesse zijn hierbij onontbeerlijk.

Dus volgend
jaar bent U
allen van de
partij, ook

omdat onze
vereniging
dan 10 jaar
bestaat!

Dat wordt
postzegels
plakken.

Alvast noteren

18-02-1988

Samenstelling: Tjerk Buishand

Lente

Volgens de kalender begint op 21 maart de lente en dan begint ook het bloed van menig moestuinder te kriebelen. De meeste tuinen zijn inmiddels gespit, het zaad is afgeleverd en het wachten is op een gunstige gelegenheid om met het zaaien en planten van start te gaan. Haastige spoed is echter ook in de moestuin zelden goed. Wacht met de zaai-bereiding tot de grond zich goed laat bewerken, dat wil zeggen, de grond mag niet al te veel aan het gereedschap en schoeisel blijven kleven. Ga beslist niet op een regenachtige dag beginnen, want dan kan de structuur van de grond voor lange tijd vernield worden. Het gevolg hiervan is een slechte groei van de gewassen. In het voorjaar zijn de meeste grondsoorten geheel verzadigd met water. Wacht daarom met de werkzaamheden tot de weersomstandigheden gunstig zijn. Het tijdstip waarop met het zaaien en planten kan worden begonnen, is verder afhankelijk van grondsoort en gebied. Hooggelegen zand- en lichte zavelgronden zijn vrij vlug het overtollige vocht kwijt en kunnen dus eerder worden bewerkt dan zware zavel- en kleigronden. Ook veengronden zijn in het voorjaar lang nat en koud, ze moeten dus eveneens tot de "late" grondsoorten worden gerekend. Tenslotte is de geografische ligging van de tuin van invloed op de start van de werkzaamheden in de lente. In het zuiden van ons land is de gemiddelde temperatuur gewoonlijk enkele graden hoger dan in het noorden, in zaai- en planttijd kan dit gauw een paar weken schelen. Half maart beginnen is voor het zuiden vrij normaal en voor het noorden van ons land erg vroeg!

Vroege pootaardappelen worden vaak binnenshuis voorgekiemd en met een paar goed ontwikkelde spruiten in de tweede helft van maart of begin april gepoot. Zorg bij het voorkiemen dat de spruiten niet al te lang worden, vooral bij kleine poters kan dat later leiden tot uitputtingsverschijnselen. Veel spruitverlies werkt namelijk de vorming van onderzeeërs in de hand, vooral als in een koude grond wordt gepoot. Onderzeeërs zijn planten die niet of nauwelijks boven de grond komen en waarbij op de moederknol een aantal kleine krieltjes worden gevormd. Zet de bakjes met pootgoed daarom zoveel mogelijk in het licht zodat er korte, stevige, groene spruiten worden gevormd. Behandel het pootgoed voorzichtig zodat de spruiten tijdens het poten niet van de knol breken en beschermd de stengels met blaadjes na opkomst tegen nachtvorst.

Plantui en sjalot

Plantui en sjalot zijn twee gemakkelijk te telen uigewassen met een lange verwerkingsperiode in de keuken. Vroeg geoogst zijn het uitstekende sla-uitjes en laat geoogst kan een goed gedroogd produkt tot in de winter voor consumptie worden gebruikt. Bij beide gewassen bestaan tussen de rassen duidelijk verschillen in de gevoeligheid voor schieten en houdbaarheid. Wij kunnen ze daarom niet zonder meer over één kam scheren.

Plantuitjes moeten gedurende de winter meestal op een speciale manier worden bewaard, hetzij koel, hetzij warm. Het meest bekend is het type stuttgarter waarvan het plantgoed na een koude bewaring niet gevoelig is voor schieten. Een vroege selectie is Rocardo. Dit is een gele ui waarvan het plantgoed in de loop van maart op een afstand van ca. 25 x 10 cm. kan worden geplant. De bolletjes drukt u rechtop in de losgemaakte grond waarbij het puntje nog net zichtbaar blijft. Vogels trekken de bolletjes vaak uit de grond, afdekken van het uiebed met een net of ander materiaal is in de beginperiode gewenst. Uitgroeide en goed gedroogde uien van Rocardo kunnen enige tijd worden bewaard.

Silvermoon is een witte plantui, gevoeliger voor schieten en als uitgroeide ui minder goed houdbaar dan Rocardo. Aangeraden wordt Silvermoon niet vóór half april te planten en het produkt hoofdzakelijk als sla-uitje te gebruiken.

Samenstelling: Tjerk Buishand

Vervolg GARANT-BULLETIN Nr. 3 - maart 1988

Brunswijker is een rode plantui waarvan het plantgoed in de winter bij een hoge temperatuur moet worden bewaard. Met het uitplanten kunt u beter wachten tot minstens begin april in het zuiden en tot half april in het noorden van ons land. Uitgegroeide en goed gedroogde uien kunnen enige tijd worden bewaard. Sjalot. Het meest bekend is de Noord-Hollandse Gele, meestal "Gele" genoemd. De planten kunnen sterk verklusteren en vormen een wat breder en groter gewas dan plantui. Sjalotten worden daarom ruimer geplant, bij voorbeeld op 40 x 15 cm. De gele sjalot is iets gevoelig voor schieten, de beste planttijd is de eerste helft van april. De houdbaarheid van het gedroogde produkt is goed.

Gourmet is een laat ras dat in een beproeving op de Flevohof in 1986 een zeer goede indruk heeft gegeven. Deze roodbruine grote sjalot kan eveneens in de eerste helft van april op 40 x 15 cm. worden geplant. Zowel de houdbaarheid als de smaak was bijzonder goed. Voor liefhebbers van sjalotten zeker het proberen waard.

Teeltbescherming

Zoals in de vorige aflevering beloofd, komen wij nog even terug op de gewasbedekking met gaatjesfolie of afdekvlies. De indruk bestaat, dat in het voorjaar in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van groenteplantjes die in potjes zijn opgekweekt.

De overgang naar de koude vollegrond is vaak erg groot, bedekking met folie of doek geeft dan grote groeiverschillen te zien ten opzichte van onbedekt. Het afdek materiaal wordt direct na het planten over het gewas uitgerold en kan lang blijven liggen, mits u zorgt voor voldoende groeiruimte onder het dek.

Kropsla wordt in de tweede helft van maart of begin april op 30 x 30 cm. geplant en

direct afgedekt met gaatjesfolie of afdekvlies. Het materiaal blijft tot het begin van de kropvorming op het gewas liggen, dus tot eind april of begin mei. Bij ijssla en ook bij niet kröppende slasoorten zoals pluk- en eikebladsla, kan het afdek materiaal zelfs tot kort voor de oogst blijven liggen.

Andijvie is gevoelig voor lage temperaturen tijdens de opkweek, de planten schieten dan door voordat er een krop is gevormd. Dit is te voorkomen door de planten warm op te kweken, namelijk bij 20 á 22°C. Hiervoor is een goed verwarmde kas of een speciale kweekbak met extra lichtbron nodig. Bij deze temperatuur duurt de opkweek ca. drie weken, 10 maart zaaien betekent dat 31 maart of begin april op 30 x 30 cm. kan worden geplant. Het afdek materiaal wordt pas bij de oogst van het gewas gehaald.

Chinese kool en Paksoi zijn twee snelgroeiende bladkoolsoorten waarvan de planten eveneens warm moeten worden opgekweekt. Voor Chinese kool is een opkweektemperatuur van 24°C zelfs nog beter dan 20°C, de totale opkweek duurt dan slechts twee weken. Paksoi (ras Taisai) kan bij ca. 18°C worden opgekweekt, de totale opkweek duurt ca. drie weken. Chinese kool vormt vrij grote planten, de plantafstand bedraagt ongeveer 40 x 40 cm. Paksoi kan eveneens uitgroeien tot een fors gewas maar uit kwaliteits-oogpunt raad ik u aan nauw te planten, op 20 x 20 cm. of max. op 25 x 25 cm. en in een jong stadium te oogsten, bij voorbeeld vier weken na het uitplanten.

Het afdek materiaal kan tot de oogst op het gewas blijven liggen.

Koolrabi wordt bij een lagere temperatuur opgekweekt. U kan het zaad in een kistje met potgrond in een verwarmd vertrek bij ca. 18°C zaaien en na opkomst de plantjes in potjes verspenen. De verdere opkweek gebeurt bij 12 tot 15°C. Zorg voor voldoende licht zodat de stengelvoet niet lang en slap wordt. Begin maart zaaien, betekent dat in de eerste helft van april op 25 x 25 cm. kan worden geplant. Het afdek materiaal wordt tijdens de oogst van de eerste knollen verwijderd.

Alle gewassen onder folie of afdekvlies zijn na verwijdering van het afdek materiaal gevoelig voor zonnebrand, nachtvorst, harde wind, etc. Daarom het afdek materiaal bij voorkeur verwijderen tijdens stil en bewolkt, liefst iets regenachtig, weer.

Bij zonnig weer pas 's avonds verwijderen en bij mogelijk optredende nachtvorst een paar dagen wachten tot het nachtvorstgevaar voorbij is.

Samenstelling: Tjerk Buishand

vervolg GARANT-BULLETTIN nr. 4 - april 1988

WORTELPETERSELIE.

Een proef met dit oude groentegewas is zeker de moeite waard. Het is een gladbladige peterselie met een vlezig verdikte wortel, enigszins vergelijkbaar met pastinaak. De wortel is in de herfst en winter oogstbaar, in de zomer en herfst kan steeds een beetje blad voor consumptie worden gebruikt. Er zijn rassen met korte, halflange en lange wortels. Het halflange type geeft het beste resultaat. Het fijne zaad moet zeer dun en ondiep op een rijenafstand van 30 cm. worden gezaaid. Zodra de plantjes goed doorgroeien, kunnen ze in de rij op 10 á 12 cm. worden gedund. Voor het dun uitzaaien een zaaidoosje gebruiken of het zaad met rivierzand mengen.

ZOMERWORTLEN.

Afhankelijk van de grondsoort wordt voor oogst in de zomer gewoonlijk gebruik gemaakt van Amsterdamse Bak (lichte, vochthoudende grond) of Nantes (als de grondcondities wat minder ideaal zijn). Bovendien wordt Amsterdamse Bak meestal vrij dik gezaaid (10 gr./10 m²), terwijl Nantes zowel dik (7gr./10 m²) als dun (4 gr./10 m²) kan worden gezaaid. Dun zaaien geeft vrij grote wortels, vergelijkbaar met een fijne winterwortel. Voor dit doel zou u een proef kunnen nemen met pillenzaad (Nantes Forto). De rijenafstand bedraagt 20 cm., in de rij worden de pillen op b.v. 4 cm. gezaaid. Dit komt overeen met 125 pillen per m². Ook bij de teelt van winterpeen (Bercoro) raad ik u aan eens een proef te nemen met pillenzaad. Met het zaaien van winterpeen wordt gewacht tot begin mei. De rijenafstand bedraagt 40 cm.

Bemesting.

Wortel- en knolgewassen zijn dankbaar voor een flinke kalijft, maar met stikstof moet u voorzichtig zijn. Op veel moestuincomplexen gebruikt men jaarlijks vrij grote hoeveelheden stal mest en hiermee wordt een behoorlijke reserve aan voedingsstoffen opgebouwd. Aanvulling met Asef 12-10-18 leidt door het relatief hoge stikstofgehalte vaak tot een weelderige bladontwikkeling en een late en slechte vorming van aardappelknollen en vlezige wortels. In een dergelijke situatie kan u bij aardappelen en wortelgroenten beter gebruik maken van b.v. Asef 7-14-28. Deze meststof is niet in kleinverpakking verkrijgbaar, maar op tuincomplexen kunnen baaitjes van 25 kg. in kleinere porties worden uitgewogen.

Zaaiui.

Met het ter plaatse zaaien van uien moet u niet meer te lang wachten want anders rijpen de planten te laat af. De beste zaaitijd is de tweede helft van maart tot begin april. Bij een rijenafstand van 25 cm. wordt 4 gr. zaad per 5 m² gebruikt. Voor de teelt van grote uien zou u een proef kunnen nemen met pillenzaad, ras Oporto.

Cadeautjes.

Voor de opkweek van plantjes zijn verschillende kleine kweekbakjes (kasjes) verkrijgbaar die weinig ruimte in beslag nemen en waarmee prima resultaten behaald kunnen worden. Bij een nadere beschouwing blijken het vaak praktische cadeautjes te zijn, zowel voor pa als ma. Hierbij twee voorbeelden:

ISOMATIC BROEIKASJE.

Dit kasje van 45x23,5x21 cm. bestaat uit een wateropvangbak, een potplaat met 50 taps toelopende potgaten, een tableau met 50 pennen, alles gemaakt van styropor, dus licht in gewicht, een vochtregulerende mat en een plastic transparante kap. Het styropor houdt de warmte goed vast waardoor een extra groeieffect wordt verkregen. De vochtregulerende mat zorgt er voor dat de planten in de potjes niet uitdrogen. Tijdens de vakantie kan dit onderstel gebruikt worden voor het vochtig houden van enkele kamerplanten. Mede daarom een leuk cadeautje voor moeder(dag).

KWEEKBAKSET.

Voor vader kunnen wij een plastic kweekbakset aanbevelen, bestaande uit twee kweekbakken van 23 x 37 cm. zonder gaten, twee zaabakken van 23 x 37 cm. met gaten, vier potplaten met 24 potjes van ca. 5 cm. in het vierkant en twee transparante deksels. Met deze set is het mogelijk twee complete kweekkasjes te maken. Kortom een set voor verschillende opkweekmogelijkheden.

IJsheiligen.

De IJsheiligen (11 t/m 14 mei) zijn van grote invloed op de werkzaamheden in mei. Vóór en tijdens de IJsheiligen bestaat veel kans op het afvriezen van vorstgevoelige gewassen en moet u tevens voorzichtig zijn met het zaaien en planten van warmteminnende groenten zoals bonen, tomaten, augurken, suikermais, etc. Nu weten wij allemaal, dat het weer zich weinig aantrekt van de kalender. In het ene jaar komen de IJsheiligen reeds vóór 11 mei, in het ander jaar pas rond 15 mei of nog iets later. Globaal kunnen wij er echter op rekenen dat na half mei de kans op (zware) nachtvorst met de dag kleiner wordt en de gemiddelde dagtemperatuur toeneemt. Dit geldt vooral voor het westen en zuiden van ons land. In het oosten en noorden blijft het ook in de tweede helft van mei nog oppassen geblazen.

Bonen.

De teelt van bonen neemt in eigen tuin een belangrijke plaats in. De variatie in type is bijzonder groot. De belangrijkste groepen zijn droog- of kookbonen, sla- of sperciebonen, snijbonen en pronkbonen.

DROOGBONEN.

Bij deze groep gaat het om de droge zaden die na het koken als peulvrucht wordt gegeten. Het zaad wordt gewoonlijk ter plaatse op een afstand van 45(50) x 8(10) cm. gezaaid. De beste zaaitijd ligt tussen 20 en 30 mei. U bent dan verzekerd van een tijdige afrijping in september.

STAMSLABONEN.

Bij deze groep gaat het om de peulen die in een onrijp stadium worden geplukt. Naar de vorm van de peul onderscheiden wij rassen met enkele en dubbele peulen, haricot vert of naaldbonen (moeten zeer jong worden geplukt) en Chinese boontjes (blijven fijn van sortering). In ons land gaat de voorkeur uit naar rassen met groene peulen, maar er zijn ook rassen met gele en paarse peulen verkrijgbaar. Voor een vroege oogst kunnen de bonen in de eerste helft van mei in een bakje onder glas worden voor gekiemd. Als kiemmedium kunt u gebruik maken van potgrond, rivierzand, zaagsel en ander materiaal dat vrij is van kiemschimmels en enige tijd het vocht vast houdt. Zolang de planten nog niet boven de grond staan mag feitelijk niet gegoten worden. Het zaaibed moet dus voor het zaaien van de bonen goed nat worden gemaakt. Na het zaaien wordt het bakje met een glasplaat of een stukje plasticfolie afgedekt. Slabonen staan 7 tot 10 dagen na het zaaien boven de grond en moeten dan zo snel mogelijk worden uitgeplant. De plantafstand bedraagt 45(50) x 10 cm. (in windrijge gebieden) of 60 x 40 cm. 3 planten/pol (in beschutte tuinen). Voor een latere oogst kunnen stamslabonen van omstreeks half mei tot half juli ter plaatse worden gezaaid (in het noorden tot uiterlijk begin juli).

STOKSLABONEN.

Deze worden meestal van half mei tot eind juni ter plaatse gezaaid. Bij gebruik van oude wilgen stokken of griendhout loopt u de kans dat het gewas wordt aangetast door echte boneroest, spint en/of wantsen die in de spleten van oude bonestokken overwinteren. Bij gebruik van gladde, harde tonkinstokken van 270 cm. is de kans op deze ziekten en plagen veel kleiner. De stokken komen op rijen of aan hokken te staan. Bij de rijenteelt bedraagt de afstand 100 x 50 cm. en worden steeds twee stokken van boven met elkaar gekruist en door een lat of ijzerdraad in de lengterichting met elkaar verbonden. Per stok worden 4 á 5 zaden gelegd. Bij de teelt aan hokken worden drie of vier stokken van boven bij elkaar gebonden. De afstand tussen de stokken bedraagt 75(80) x 75(80) cm. en per stok worden 6 zaden gelegd.

SNIJBONEN.

Ook bij snijbonen onderscheiden wij stam- en stokbonen. Het zaad kan in een bakje worden voorgekiemd, gelijk stamslabonen of ter plaatse worden gezaaid. Bij het voorriemen onder glas moet u rekening houden met een iets trager opkomst, bij voorbeeld na 10 tot 14 dagen. Verder worden snijbonen meestal iets ruimer gezaaid en geplant dan slabonen. Voor stamsnijbonen denk ik aan 50 x 12 cm. en voor stokslijbonen aan 100 x 50 cm., 3 planten/stok of 80 x 80 cm., 4 planten/stok. Stamsnijbonen kunnen van half mei tot begin juli buiten worden gezaaid. Stokslijbonen worden vaak in mei voorgekiemd en uitgeplant en in juni bij de stokken gezaaid.

PRONKBONEN.

Dit is een sterke boon waarvan de peulen als snijboon worden gegeten. In verband met de vorming van een perkamentachtig vlies in de peulwand moeten de peulen voor consumptie in een zeer jong stadium worden geplukt. De smaak is dan bijzonder goed. Pronkbonen bloeien rijk, maar bij hoge temperaturen is er veel bloemrui. In verband hiermee raad ik u aan dit sterke gewas vooral voor de late teelt te gebruiken met uitzaai in de tweede helft van juni. Per stok kunt u dan met 2 á 3 planten volstaan.

Samenstelling: Tjerk Buishand

GARANT-BULLETTIN

Nr. 5 — mei 1988

15

Samenstelling: Tjerk Buishand

vervolg GARANT-BULLETTIN nr. 5 · mei 1988

Augurk.

Bij de normale vlakveldsteelt neemt dit rankende gewas vrij veel ruimte in beslag. Vooral op beschutte tuinen zou u een proef kunnen nemen met de vertikale teelt aan grofmazig gaas of aan een klimnet van kunststof met een maaswijdte van 17 x 15 cm. en een hoogte van 2 meter (1 meter is voor augurken te laag). Een klimnet van 2 meter is ook goed te gebruiken voor blauwschokkers en andere langstro erwten. De augurken worden in de eerste helft van mei in een kistje met potgrond en zand voorgekiemd, na opkomst verspeend in bij voorbeeld 5 cm. plasticpotjes en in de tweede helft van mei op een afstand van 20 á 25 cm. langs het klimnet uitgeplant. Vooral in het begin van de groei zullen de ranken bij het omhoog groeien geholpen moeten worden, snoeien is aanvankelijk niet nodig. Na verloop van tijd zullen aan de voet van de planten veel zijrankes tot ontwikkeling komen. Hiervan wordt eerst geoogst, daarna kunt u de ranken die op de grond liggen wegnemen. Wat de rassenkeuze betreft, geef ik duidelijk de voorkeur aan bij voorbeeld Fakor en Nimbus. Deze rassen zijn namelijk veel oogstzekerder dan de oude rassen zoals Kleine Groene Scherpe en Venlose Nietplekker.

Witlof.

Door de komst van rassen die geschikt zijn voor de trek zonder dekgrond is de teelt van witlof voor amateurtuiniers veel aantrekkelijker geworden. Er kan nu over een vrij lange periode binnenshuis in een donkere ruimte witlof worden getrokken. Van oktober tot januari komt hiervoor de hybride Zoom in aanmerking en daarna het ras Terosa. Voor de buitenkuil met dekgrond wordt het ras Middelvroege aangeboden.

De meeste tuinen zijn voor de teelt van witlofwortels feitelijk te vruchtbaar. Op het witlofvak kan de bemesting daarom zonder achterwege worden gelaten. Het zaad wordt in de loop van mei op een rijenafstand van 30 á 40 cm. gezaaid. Vooral bij een vroege zaai (begin mei) wordt aangeraden het zaaibed tijdelijk met gaatjesfolie of vliesdoek af te dekken. Dit bevordert niet alleen de opkomst, maar voorkomt tevens dat er veel planten voortijdig schieten. In de rij wordt dun gezaaid, nl. 1,5 gr. per 10 m². Na opkomst kan gedund worden op 12 á 15 cm., afhankelijk van de rijenafstand.. Omgerekend moet u ruim 20 planten per m². aanhouden. Vaak wordt vrij dik gezaaid en laat uitgedund. Het dunsel wordt dan gebruikt voor het uitplanten op een leeg gekomen vak. Laat dunnen betekent dat de overblijvende planten en toch een behoorlijke knoei krijgen. Beter vind ik daarom dun zaaien en vroeg uitdunnen, met daar. Naast de aanleg van een plantenbedje waarop het restant zaad wordt gezaaid, bestemd voor het uitplant. en op leeg gekomen vakken.

Tomatenfolie.

Vruchtgroenten zoals tomaat, paprika en aubergine worden bij voorkeur onder glas geteeld. Tuinders die niet over een kas beschikken, zijn echter op de buitenteelt aangewezen. Op beschutte tuinen kunnen vooral in warme zomers vrij goede resultaten in de vollegrond worden verkregen, in koele zomers valt het resultaat meestal zwaar tegen. Verbetering van de oogstzekerheid is mogelijk door het aanbrengen van een geperforeerde plastic-hoes. Voor dit doel is buisfolie verkrijgbaar met een doorsnee van 65 cm. en een lengte van 6 meter. De tomaten, aubergine en paprika komen buiten aan bij voorbeeld een tonkinstok van 150 cm. te staan. De geperforeerde buisfolie wordt op de gewenste hoogte afgesneden, over de planten geplaatst en van boven dicht gebonden. De gaatjes in de folie zorgen voor voldoende ventilatie.

Eten uit eigen tuin,

Op 22 maart j.l. is de TROS gestart met een moestuincursus die 13 lessen omvat. Op zaterdag 23 april a.s. wordt een zogenaamde bijscholingsdag gehouden waarop de cursisten en andere belangstellenden vragen aan terzake kundige consultants kunnen stellen.

Deze bijscholing vindt plaats bij de Intratuinen Drenth te Assen, Presikhaaf te Arnhem, Tuintoko te Amersfoort, Forsythia te Zoetermeer, Halsteren te Halsteren, Pieters Jardin te Berg en Terblijt en Empelen en Van Dijk, Zandvoortsebaan 192 te Heemstede.

Op dit laatste adres zal Tjerk Buishand van 9 tot 16 uur aanwezig zijn voor het beantwoorden van vragen. Ook lezers van GARANT-BULLETIN zijn van harte welkom.

Vliegen

In de zomer kunnen schadelijke vliegen veel narigheid in de moestuin veroorzaken. Ik denk hierbij vooral aan de kool-, wortel- en uievlieg waarvan de eerste vlucht in de loop van april of begin mei kan worden verwacht.

KOOLVLIÉG.

*Omstreeks half april verschijnen de eerste vliegen en enkele dagen later begint de eiafzetting. Met de lange leg-
boor worden de eitjes aan de voet van jonge koolplanten in de grond gelegd. Ongeveer een week later komen
hieruit de roomwitte maden die aan de wortels van kruisbloemigen vreten. Koolplanten komen los in de grond
te staan en sterven bij droog en zonnig weer af. Bij radijs, rammenas, knollen en koolrapen vreten de maden
gangen in de vlezig verdikte wortel (wormstekigheid) waardoor het produkt niet meer geschikt is voor
consumptie. Bij koolplanten wordt aangeraden direct na het planten een beetje AA Fleur of Curater rond de
plantvoet te strooien of een koolkraag van asfaltpapier aan te brengen. Bij zaaigewassen zoals radijs en knollen
moet vóór het zaaien een grondbehandeling met AA Fleur worden uitgevoerd. Wilt u geen chemische bestrij-
dingsmiddelen gebruiken, dan raad ik u aan deze gewassen onder anti-insektengas te telen.*

WORTELVLIÉG.

*Ook van deze vlieg kunnen de eerste exemplaren in de tweede helft van april worden verwacht. De eitjes
worden aan de voet van de jonge plantjes in de grond afgezet en de witte maden die hieruit komen, ver-
oorzaken de gewenste wormstekigheid (vuur, pierigheid), niet alleen bij wortelen, maar ook bij pastinaak
en wortelpeterselie. Een aantasting is te voorkomen door toepassing van een grondbehandeling vóór het
zaaien met AA Fleur of Curater of door teelt onder anti-insektengas.*

UIEVLIÉG.

*De uievlieg verschijnt gewoonlijk iets later dan de kool- en wortelvlieg en tast vooral ter plaatse gezaaide
uien aan. Plantuitjes die reeds vroeg zijn geplant, hebben minder van dit insect te lijden. Soms wordt
plantui licht aangetast, maar een bestrijding is in veel gevallen niet noodzakelijk. Voor zaaiui verdient een
grondbehandeling met bovengenoemde middelen echter wel aanbeveling. Een andere mogelijkheid is de
teelt onder anti-insektengas. De veel aangeprezen teeltcombinatie van uien en wortelen geeft vaak een
teleurstellend resultaat. Daarom durf ik deze "bestrijdingsmethode" niet aan te raden.*

Wortel- en Knolgewassen

April is een gunstige maand voor het zaaien en poten van wortel- en knolgewassen. Dit geldt niet alleen voor de middenvroeg en late aardappel, maar ook voor wortelgroenten met een lange groeiduur zoals pastinaak, schorsener, wortelpeterselle en zomerwortelen. Voor het verkrijgen van mooie rechte lange vlezige wortels gaat de voorkeur uit naar een humeuze zand- of lichte zavelgrond. Ook veenkoloniale gronden en venige klei komen voor bovengenoemde wortelgroenten in aanmerking. Op zware zavel- en kleigronden met weinig organische stof

komen voor bovengenoemde wortelgroenten in aanmerking. Op zware zavel- en kleigronden met weinig organische stof (humus) blijven de wortels meestal te kort en treedt spoedig een vertakking op. Bovendien laat op zware grondsoorten de opkomst vaak te wensen over.

PASTINAAK.

Dit oude groentegewas wordt bij voorkeur in de tweede helft van april op een rijenafstand van 35 á 40 cm. gezaaid. De zaadhoeveelheid bedraagt 2,5 gram per 10 m². Het zaad kiemt langzaam, meestal duurt het zo'n vier weken voordat de plantjes boven de grond staan. U moet dus hoge eisen stellen aan het zaaibed (vlak, fijn, vochtig en onkruidvrij). Voor het "merken" van de gezaaide rijen kunt u een beetje radijs in de geultjes meezaaien (20 zaden per strekkende meter is reeds ruim voldoende). Radijs kiemt snel en is ongeveer vier weken na het zaaien oogstbaar (dus bij de opkomst van pastinaak). Zodra de pastinaakplantjes goed doorgroeien kan in de rij op ca. 15 cm. worden gedund. Een aanbevolen ras is Halflange van Guernsey.

SCHORSENEER.

Deze wortelgroente wordt eveneens in de tweede helft van april gezaaid. De rijenafstand bedraagt 25 cm., na opkomst wordt in de rij op ongeveer 8 cm. gedund. Omgerekend komt dit overeen met ca. 50 planten per m². Voor het verkrijgen van voldoende standdichtheid raad ik u aan om 1,25 gr. zaad per m² te zaaien, 1 pakje (5 gr.) is dus goed voor 4 m². De langwerpige zaden (stokjes) worden plat in de 1 cm. diepe geultjes gelegd, daarna de geultjes dicht harken en licht aandrukken. Van de aangeboden rassen is Duplex waarschijnlijk uni-former en minder gevoelig voor schieten dan Eénjarige Nietschieters.

20

RECHTSPRAAK OVER DIEREN-

In de vroege middeleeuwen werden conflicten die mensen met dieren hadden, ook lagere soorten als insekten, aan de rechter voorgelegd.

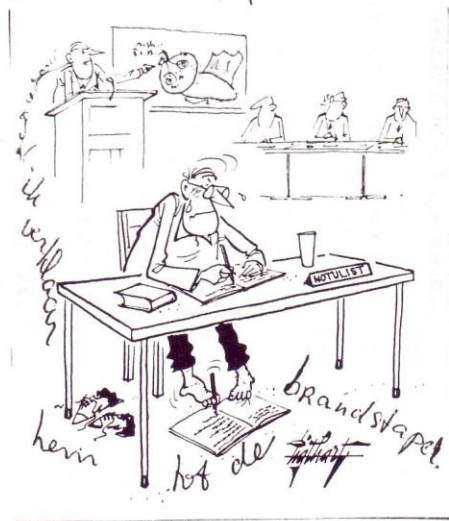
Zo beklagde een landbouwer zich bij een rechter over de sprinkhanen, die zijn perceeltje land aan het kaalvreten waren. De rechter begreep wel dat het geen eenvoudige zaak zou zijn een vlucht sprinkhanen in de beklagdebank te krijgen en droeg de zaak over aan de geestelijkheid, hetgeen in die dagen wel vaker gebeurde.

Deze sprak vervolgens een banvloek uit over de kwaadwillige insecten. De landbouwer keerde huiswaards en inderdaad de insecten waren van zijn inmiddels kaal gevreten terreintje verdwenen. De geschiedenis vermeld niet dat de sprinkhanen zich vermoedelijk een perceeltje verder te goed deden aan de gewassen.

Zo melde zich ook een boer bij de rechter met een haan die een ei gelegd had. De rechter was er van overtuigd dat hier sprake moest zijn van hekserij en vonniste de haan en het ei naar de brandstapel.

Een andere boer merkte dat twee van zijn kippen!

"De Rechtspraak"

niet tokken maar kraaiden. Door dit tegennatuurlijk gedrag werden ook zij tot de brandstapel veroordeeld.

De straffen waren niet mild in die dagen.

Een stier vertoonde homosexueel gedrag, deze werd, na veroordeling, levend begraven.

Een andere stier die zijn baas op de horens had genomen werd levend gebraden.

Een hond die een kind beet werd opgehangen.

Van dergelijke vreemdsoortige processen hoort men heden ten dagen niet meer. Hoewel.....

Via de rechter zijn onlangs al tweemaal het bevel uitgevoerd een Pittbull terrier het leven te benemen.

Omdat deze dieren te gevaarlijk waren voor de huidige samenleving. Dus toch weer rechtspraak over dieren.

De tendens van dit verhaal is voor U als volks-tuinder deze. Heeft U last van muizen, ratten, slakken, luizen, of andere bijtende, zuigende of knagende dieren of insecten?

Span dan eens een kort geding tegen ze aan.

Een goede kans dat U het wint en de rechter U bevrijdt van al het ongemak dat uw gewassen belaagt.

Veel succes.

Jan Stolk.

Rupsen

HERKENNING. Rupsen zijn larven van vlinders, die in korte tijd grote gaten in de bladeren van planten vreten. De voorname soorten zijn de koolrupsen, de preimot, de groente-uil en de gamma-uil.

LEVENSWIJZE. Deze is sterk afhankelijk van de soort rups en de waardplant. Per jaar kunnen soms meer generaties voorkomen. De vlinder overwintert vaak als pop. In het voorjaar verschijnt dan de vlinder.

Het vrouwtje zet haar eieren in hoopjes (eispiegels) of afzonderlijk af op de waardplanten. Uit de eieren komen zeer kleine larven. Om te kunnen groeien, moeten de larven (rupsen) vervellingen doormaken. Dit doen ze ongeveer vier keer. Na de laatste vervelling is het een volgroeide rups geworden, die verpopt.

BESTRIJDING. • Het merendeel van de rupsen wordt op een natuurlijke manier bestreden. Vogels zijn de meest fanatieke eters van rupsen. De eitjes of de rupsen kunnen door sluipwespen worden geparasiteerd. De kleine rupsjes overleven echter ook een koude periode of een onweersbui niet • Voer een chemische bestrijding uit als de rupsen nog klein zijn.

Onkruidbestrijding

Niet alleen de groenten en kruiden hebben het in de moestuin naar hun zin, ook onkruiden voelen zich er thuis. Als u niet ingrijpt, overwoekeren ze de zaai-bedden en komt er van de groente weinig of niets terecht. Schoffelen is de manier om onkruid de baas te blijven. Kiest u daarvoor dagen waarop de zon schijnt en de grond droog is, dan sterven de ongewenste planten snel af. Op kleigrond is schoffelen een zwaar werkje. Bovendien blijft er op een dergelijke grond vaak wat aarde tussen de wortels van de onkruiden achter, waardoor deze opnieuw uitgroeien. In zo'n situatie is het beter een hak te gebruiken. Met een hak bestrijdt u niet alleen het onkruid, maar u maakt tegelijkertijd de bovengrond los en daar varen de moestuingroenten wel bij. Ook als het regent zal het onkruid bestreden moeten worden. Schoffelen en hakken is dan niet voldoende. Hark het onkruid vervolgens bij elkaar en leg het bijvoorbeeld op de composthoop. Laat u het liggen, dan loopt u de kans dat de worteltjes opnieuw in contact komen met de vochtige grond en de plantjes in leven blijven.

H. v. d. San

Milieu- vriendelijke bestrijding

Jammer genoeg worden moestuurgroenten nog wel eens belaagd door rupsen, luizen en insecten. U kunt dit voorkomen door de groenten in te spuiten met zelf gemaakte, speciale anti-insekten-azijn: in een emmer water sterk geurende plantendelen doen als bijvoorbeeld uielooft, delen van afrikaantjes, vlierblad, goudbloemen en dennetakjes. Na een week de vloeistof uitzeven en over de planten spuiten als de eerste insecten op de planten zitten. Luizen zijn soms bestand tegen kruidenazijn en dan kan brandnetelgier uitkomst bieden. Dit onfris ruikende goedgeurde ontstaat als u een handvol brandnetels een week lang in een emmer water laat trekken. Daarna het aftreksel uitzeven. Deze milieuvriendelijke middelen kunt u over de groenten spuiten met een speciale bestrijdingsmiddelen spuit. Een goedkope mogelijkheid is een stoffer in de vloeistof te dopen en deze boven de planten uit te slaan.

Bio-Tip

Erwten moeten nooit met stikstof bemest worden. Ze brengen zelf al flink wat stikstof in de grond en dat is voldoende. Nog meer is zelfs schadelijk, het maakt ze gevoelig voor ziekten en ongedierte! Vroege Stamdoperwten worden in hun groei gestimuleerd als er later Knolselderij tussen wordt geplant. Goede buren voor Erwten zijn: Wortelen, Komkommers, Kropsla en Kool.

Bio-Tip

Door het zaad van Bonen voor het zaaien even in wat slaolie te leggen, wordt aantasting door bodemschimmels voorkomen. Stamslabonen staan graag naast Knolselderij; Stambonen voelen zich thuis in de buurt van Aardbeien, Wortelen en Bloemkool. Plant Bonen nooit naast Venkel, want ze belemmeren elkaars groei en bloei! Voor alle Bonen geldt: nooit planten in de nabijheid van Uien, Sjalotten, Knoflook en Gladiolen. De Bonen zullen dan niet groeien!

Bio-Tip

Als u Koolrabi zaait in combinatie met Rode Bietjes, zullen ze allebei beter groeien. Maar als u Koolrabi naast Tomaten zaait, dan komt er van beide gewassen niets terecht.

Bio-Tip

Bloemkool moet nooit geplant worden op de plaats waar eerst Spinazie gestaan heeft. U mag dan zeker geen goede resultaten verwachten. Bonen vormen, samen met Bloemkool, een goede combinatie.

Bio-Tip

Herfstprei houdt van het gezelschap van Winterwortelen en Knolselderij. Deze soorten hebben een gunstige uitwerking op elkaar. Preivlieg en Preimot kunnen bestreden worden met een brandnetelaftreksel. Het is verstandig om preventief te spuiten op de bladlagen.

Bio-Tip

Als bij uw Tuinbonen de eerste boontjes gaan groeien, is het raadzaam de toppen uit de planten te knippen. Dan voorkomt u aantasting door de gevreesde zwarte luis en het vervroegt de oogst!

Bio-Tip

Knolselderij is een buurman die door vroege Stamdoperwten, Stamslabonen en Herfstprei erg gewaardeerd wordt. Om wantsen en bladvlekkenziekte bij Knolselderij te bestrijden is het raadzaam om enige malen in de harten van de planten te spuiten met een aftreksel van brandnetels.

Bio-Tip

Winterwortelen doet u een plezier door ze naast Herfstprei, Uien, Bonen, Erwten of Sla te zetten, ze bevorderen elkaars groei. De peenvlieg heeft minder kans als u Wortelen combineert met Prei, Uien of Sjalotten. Het regelmatig spuiten met een 24-uurs brandnetelaftreksel beschermt ook tegen peenvliegen. Zomerwortelen zo mogelijk dusdanig uitzaaien dat later niet uitgedund hoeft te worden, want daardoor wordt de kans op schade door de wortelvliegmede vergroot.

H. van der Sar

SPINAZIE

Spinazie is een bladgroente die u van vroeg in het voorjaar tot laat in de herfst in de vollegrond kunt telen. Voor uitzaai in april gaat de voorkeur uit naar traag schietende zomerrassen met een volledige resistentie tegen valse meeldauw, beter bekend als Wolf

of 't Blauw in spinazie. Aanbevolen rassen zijn 'Carambole' (Dixie, Westfrieze Zaadhandel, Turkenburg), 'Mazurka' (Van Tubergen) en 'Spanda' (Vreken).

Het ronde zaad wordt in brede, niet al te diepe geulen gezaaid. De zaaidiepte bedraagt 1 tot 2 cm. De afstand tussen de rijen varieert van 8 tot 10 cm voor de teelt van fijn blad en tot 10 à 15 cm als de voorkeur uitgaat naar grof blad. Ook de zaadhoeveelheid is sterk afhankelijk van de teeltwijze. Voor de teelt van grof blad kunt u al met 5 tot 10 g per m² volstaan; voor de oogst van fijn blad wordt de zaadhoeveelheid opgevoerd tot 15 à 20 g per m².

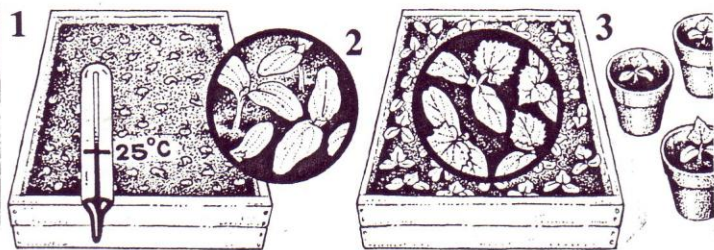
KOUDE KAS

In de loop van april kunt u in de koude kas met enkele hoofdteelten beginnen. Tomaat kan bijvoorbeeld vanaf 10 april, aubergine vanaf 15 april en paprika vanaf 20 april worden geplant. Komkommer wordt begin april gezaaid en eind april of begin mei in de kas geplant. Voor de opkweek is een hoge temperatuur boven 20 °C nodig.

Het zaad wordt in een kistje met potgrond bij ongeveer 25 °C gekiemd. Zodra de twee kiemlobben zich horizontaal hebben gestrekt, kunnen de planten in een ander kistje met potgrond worden verspeend. Met het oppotten wacht u tot het eerste echte blad zo'n 5 cm in doorsnee is.

▽ Opkweek van komkommers.

1. Zaad wordt in een kistje met potgrond bij ongeveer 25 °C gekiemd.
2. Zodra de twee kiemlobben zich horizontaal hebben gestrekt, kunnen de planten in een ander kistje met potgrond worden verspeend.
3. U kunt de plantjes oppotten als het eerste blad zo'n 5 cm in doorsnee is.

H. van der Sar.

HET BESTE VINDT U BIJ ONZE

ADVERTEERDERS

GROND

Al te halen in plastic zakken

POTGROND

TUINAARDE

MEST

GRASROLLEN PER M²

POTGROND ook speciaal voor de plastic potten en voor de moderne pottenpersmachines

VEENGROND BOSGROND

TUINTURF BOLSTER ZAND

Alle gewenste soorten gemengde mest
ZATERDAG TOT 12 UUR GEOPEND

3155 DG Maasland
Westgaag 34
(01899) 12008

125968

P. v.d. Gaag

Bij ons een ruime sortering in:

- * SNIJBLOEMEN
- * AARDEWERK
- * SIERPOTTEN
- * DROOGBLOEMEN

de Carlton

Doelstraat 4

Maasland tel. 22633

GESPECIALISEERD IN
BRUIDSWERK EN
GRAFWERK

PLANTENKWEKERIJ

SPECIALIST IN O.A.
SLA - PLANTEN en
PERKPLANTEN
ook verkoop van alle
groente - planten

Particuliere verkoop:
zaterdag's
van 8.00 tot 12.00 uur

Burgerweg 7
Maasland

GARANT® *zaden*

Uitsluitend de betere kwaliteit voor
scherpe prijzen.

GROOT ASSORTIMENT IN:

groente- en bloemzaden, keukenkruiden,
gazongraszaad en pootaardappelen.

WIJ LEVEREN UITSLUITEND NIET-ONTSMETTE ZADEN

GARANT® *zaden*

Voor inlichtingen uw inkoopcommissie

Postbus 86, 8600 AB Sneek
Telefoon 05150-14354

**aannemen alleen
is geen kunst,**

- egaliseren-spitten
- betonnen cultuurvloeren
- drainage
- terreinverharding
- beschoeiing-duikers
- laadkuilen

**goede uitvoering
en service wel!**

KROES

aannemingsbedrijf bv.

Westgaag 42A 3155 DG Maastrand tel. 01899-22888